

**UNIVEST
2015**

V Congrés Internacional
ELS REPTES DE MILLORAR L'AVALUACIÓ

V Congreso Internacional
LOS RETOS DE MEJORAR LA EVALUACIÓN

V International Conference
THE CHALLENGES OF IMPROVING ASSESSMENT

Girona, 09-10/07/2015

UNIVEST.UDG.EDU

Universitat
de Girona

V Congrés Internacional UNIVEST'15
Els reptes de millorar l'avaluació

Girona, 9 i 10 de juliol de 2015

V Congreso Internacional UNIVEST'15
Los retos de mejorar la evaluación

Girona, 9 y 10 de julio de 2015

 Universitat
de Girona

 UNIVEST
2015

Aquesta publicació recull les intervencions realitzades al V Congrés Internacional UNIVEST 2015. “Els reptes de millorar l’avaluació”

Dates de celebració del congrés: 9 i 10 de juliol de 2015

Organitza i edita: Institut de Ciències de l’Educació Josep Pallach. Universitat de Girona

Web informativa: <http://univest.udg.edu>

© Dels textos: els autors corresponents

© D’aquesta edició: Universitat de Girona

Edita: Universitat de Girona

ISBN **978 84 8458 453 7**

Dipòsit Legal **GI 1122-2015**

Adreça: Universitat de Girona

Servei de Publicacions

Pl. Sant Domènec, 3

17071 Girona

Tel: 972 41 82 06

a/e: publicacions@udg.edu

NOTES:

- La responsabilitat del contingut de les comunicacions és exclusivament dels autors.
- Les comunicacions incloses en aquesta publicació han estat avaluades pel comitè científic del Congrés UNIVEST 2015. Cada comunicació ha estat revisada a cegues per dos membres d’aquest comitè.
- El Congrés UNIVEST 2015 ha rebut el suport de la Diputació de Girona i del Consell Social de la Universitat de Girona, i la col·laboració de l’Ajuntament de Girona.

ID 50. ÉS POSSIBLE IMPLICAR AGENTS EXTERNS EN ELS PROCESSOS AVALUATIUS DELS ESTUDIANTS UNIVERSITARIS UTILITZANT LES XARXES I ELS ENTORNS EN LÍNIA?

Jordi Simon i Llovet
Universitat Ramon Lull –
FPCEE Blanquerna
jordisl@blanquerna.url.edu

Raul Bermudez Ventura
Universitat Ramon Lull –
FPCEE Blanquerna
raulbv@blanquerna.url.edu

Resum

L'article sorgeix de l'experiència en les assignatures d'Utilització Didàctica de les TIC i d'Internet i de Gestió de la Informació i TIC del Grau en Educació Primària i grau en Educació Infantil de la Facultat de psicologia ciències de l'educació i l'esport Blanquerna de la Universitat Ramon Lull. L'objectiu principal és comprovar si existeix una participació d'agents externs a l'àmbit universitari que contribueixin a l'avaluació dels estudiants, quan aquests estudien en un entorn d'aprenentatge connectivista i comparteixen el seu aprenentatge públicament. A través de l'anàlisi de les dades obtingudes, es conclou que si que hi pot haver participació externa, que la seva qualitat i quantitat depèn de la plataforma en que es treballa i que el treball en la Wikipedia el més prolífic, tan en la quantitat com en la qualitat dels retorns als estudiants per part d'agents externs a la Universitat.

Introducció i Objectius

Des de fa 10 anys en els estudis de mestre de la Facultat de psicologia, ciències de l'educació i l'esport Blanquerna de la Universitat Ramon Lull s'imparteixen diferents mòduls i assignatures que publiquen a la xarxa totes o part de les tasques que realitzen els estudiants (Simon & Alomar, 2013a). Algunes d'aquestes experiències ja han estat presentades en aquest mateix congrés, en les edicions del 2009 (Alomar et al, 2009) i 2013 (Simon & Alomar, 2013b)

En aquest cas es pretén anar més enllà i aprofundir en com és produeix el retorn que rep l'estudiant per part d'agents aliens a l'àmbit universitari, quan aquest publica a la xarxa el seu aprenentatge i quins són els diferents tipus de feedbacks que s'hi donen.. Entenem aquest retorn com una part del seu procés d'avaluació, i integrat en el seu procés de formació.

Així doncs l'objectiu principal d'aquesta comunicació és analitzar com és produeix aquest tipus de retorn, i els objectius específics són:

- Avaluar les contribucions de les xarxes en l'avaluació dels estudiants.
- Identificar les xarxes socials o entorns on-line més adequats per avaluar als estudiants.
- Descriure els feed-back que proporcionen els agents externs en els processos d'avaluació.

Desenvolupament

L'avaluació formativa i el connectivisme són els eixos fonamentals d'aquesta proposta.

No s'entén l'avaluació com un procés formalitzat que bàsicament serveix per qualificar als alumnes, malgrat que aquesta existeix i és necessària en la universitat. L'avaluació formativa (Pastor, 2008), és aquella que és produeix al llarg del procés d'aprenentatge i no solament al final, i és la que avalua per a l'aprenentatge enlloc d'avaluar l'aprenentatge. En l'avaluació formativa avaluem per a l'estudiant i no a l'estudiant, és la que ajuda a l'estudiant en el seu procés de formació i s'integra dins les activitats d'ensenyament/d'aprenentatge.

Dins d'aquesta concepció de l'avaluació, també estariem propers, malgrat que no es segueix en totes les seves vessants, al que anomenem avaluació autèntica ja que l'avaluació en aquesta experiència no només s'aproxima a la realitat sinó que es dona en contextos reals, per exemple, quan un estudiant escriu a la Wikipedia, qui li fa un retorn, no és el seu professor sinó un agent extern al sistema universitari qui avalua la seva producció. En aquests sentit es va més enllà d'inventar "modos de enseñar y evaluar más auténticos, es decir, más próximos a la realidad" (Pozo & Monereo, 2007, P.90)

La concepció de l'avaluació per part del connectivisme està d'acord amb l'avaluació formativa, tal com diu Siemens "Evaluation is part of the teaching and learning process" (Siemens, 2009, P.9)

El connectivisme, promou treballar en obert, per a tota la comunitat i en xarxa, aquests aspectes donen forma a aquesta experiència. Així, per a poder recórrer a la comunitat com a agent avaluatiu, cal publicar en obert. No cal veure-ho com a negatiu ja que aquesta pròpia exposició pública, implica més responsabilitat per part de l'estudiant i que vagi conformant una identitat digital lligada a la matèria d'estudi i que posteriorment podrà ser reconeguda per la comunitat, augmentant així la seva reputació digital.

Per acabar aquesta argumentació no es vol deixar de destacar que aquesta comunicació està escrita entre un estudiant i un professor, cosa que també ens entronca amb el connectivisme, que posa en valor el paper actiu de l'estudiant i la producció col·laborativa (Elliot, 2008) i entronca també amb l'Univest II que va tractar el paper de l'estudiant a la universitat. Creiem que tasques reals, com aquesta comunicació, són un bon estímul per a l'estudiant i també per al professor.

Els participants i les activitats realitzades

Les dades recollides inclouen tres grups classe de dues assignatures que són Gestió de la informació i TIC de primer curs (Assignatura A i B) i Utilització didàctica de les TIC i d'Internet de tercer curs (Assignatura C). Els estudiants d'aquestes assignatures utilitzen la blogosfera per compartir el seu aprenentatge, participen com a escriptors a la Wikipedia tractant temes propis de la seva professió futura i fan ús de Twitter per difondre les seves reflexions.

Dins la denominació xarxa, s'ha inclòs: Twitter, blogosfera, Wikipedia. Tots tres tenen especificitats diferents però tenen en comú que hi ha un grup de persones que interactuen en elles a modus de xarxa.

Metodologia i resultats

Aquest és un estudi transversal amb dades del curs 2014/15. S'han recollit dades quantitatives que fan referència al número i tipus de retorn que s'ha produït a cada xarxa. També s'han recollit dades qualitatives relatives a la qualitat dels continguts i a l'experiència del professor i dels estudiants. Aquestes ajudaran a matisar les dades quantitatives.

Totes les dades es refereixen a aportacions d'agents externs a la Universitat i no recullen altres tipus d'interaccions. Per exemple entre estudiants o professor i estudiant.

Els resultats es mostraran a partir de taules de dades.

Aquesta comunicació, des del punt de vista d'una recerca científica, té limitacions metodològiques, això implica que en cap cas es podran generalitzar els resultats obtinguts i aquests es referiran sempre a aquesta experiència en concret.

Resultats referents a la publicació a la blogosfera

Taula 1: Número d'entrades i comentaris rebuts pels estudiants.

Assignatura	Blocs creats	Blocs comentats	Entrades escrites	Comentaris rebuts
A	41	0	1458	0
B	40	0	1292	0
C	26	2	89	10
Total	67	2	2839	10

D'aquest resultat, cal destacar que el fet de publicar en un blog, no garanteix que la comunitat faci un retorn a l'estudiant, ja que només hi ha comentaris en dos d'aquests blocs i aquests han estat creats per estudiants de tercer curs (assignatura C). Un anàlisi més acurat mostra que la qualitat d'aquests blocs és elevada i que els autors han fet tasques de promoció.

El contingut dels comentaris són: Missatges d'aprovació, de conformitat amb el que expressen i també d'ànims. Tots ells de persones externes a les classes.

S'ha de destacar també, el baix número de comentaris en relació a la quantitat d'entrades

Resultats referents a la publicació a Twitter

Taula 2: Número de piulades, repiulades i favs

Assignatura	Piulades fetes	Repiulades rebudes	Piulades marcades com a fav
C	147	41	19

Els resultats mostren que twitter és una xarxa que té més retorn que la blogosfera però de menys qualitat ja que si bé veiem que les piulades fetes pels estudiants han estat repiulades per agents externs. S'ha de dir, però, que una repiulada, en comparació a un comentari en un bloc dona poca informació a l'estudiant. A més no s'han establerts diàlegs amb agents externs. El mateix podríem dir del fet que una piulada sigui marcada com a fav, malgrat que aquesta implica un nivell d'aprovació per part de la comunitat superior a que si tan sols es retuiteja. També és valora que aquests retorns impliquen una millora en la identitat digital de l'estudiant

Resultats referents a la publicació a Wikipedia

Taula 3: Número de retorns per part de boots i de persones

Assignatura	Articles escrits	Acció de boots	de Eliminació de continguts	de Correcció de continguts	de Ampliació de continguts
A+B	49	110	22	118	71
C	11	34	4	33	12
Total	60	144	26	151	93

Wikipedia és la xarxa que amb diferència ha demostrat produir un major nombre de retorns als estudiants ja siguin fets per boots o per persones que eliminin, corregeixin o ampliïn continguts escrits pels estudiants, cosa que ja li dona molta informació de si ha realitzat correctament la tasca o no. De fet una bona escriptura a la Wikipedia requereix que l'estudiant faci un seguiment del seu article interactuant amb la resta d'usuaris fins que els continguts proposats són acordats amb la comunitat.

D'aquestes dades destacar que en 60 articles treballats pels estudiants (això significa normalment diferents processos d'escriptura) aquests han rebut 151 correccions en diferents moments, cosa que significa una relació de, gairebé, 3 retorns per article.

També cal destacar dues coses més en relació a la Wikipèdia:

En primer lloc la mala acceptació que té entre els estudiants que algú forani al sistema li elimini continguts escrits per ell. És tasca del professor, estudiar cada cas i treballar amb l'estudiant les causes d'aquest esborrat de continguts.

En segon lloc la dificultat que té l'estudiant de prendre consciència del feedback que li aporta la Wikipedia degut sobretot, al propi funcionament del sistema.

Com a nota negativa, cal dir que a Wikipedia no existeixen, normalment, els missatges d'aprovació cap als estudiants, cosa que si que es dona a les altres dues xarxes.

Conclusions

Contestant a la pregunta formulada en el títol i a la vista dels resultats, només el treball a Wikipedia podríem considerar que avalua realment la tasca feta per l'estudiant.

No podríem parlar d'avaluació en la blogosfera i en Twitter, malgrat que aquest últim els ha donat pistes sobre l'acceptació o no, per part de la comunitat, de les propostes i tasques dels estudiants

Avaluant amb més cura les dades qualitatives, el retorn per part de la xarxa a twitter o blogosfera, solament succeeix si, prèviament, hi ha una intenció de rebre aquest retorn, cosa que posa en marxa diferents mecanismes de resposta. Tot i així el retorn no sempre es dona.

En xarxes com la blogosfera i twitter té molt de pes la qualitat dels continguts produïts i la rellevància social dels emissors, cosa que no succeeix en la wikipedia que està més centrada en el contingut enciclopèdic en el que no es rellevant la identitat de qui el produeix, i que funcionaria més com una intel·ligència col·lectiva.

Prospectiva

En escriure aquesta comunicació, veiem que una part important del retorn o de la manca d'aquest, ve donat pel tipus de xarxa. Una tasca a fer de cara el futur seria treballar les especificitats de cada xarxa i veure quins són els elements que propicien aquest retorn.

Un segon element que caldria experimentar és si en xarxes més orientades a l'educació, és possible aconseguir que el retorn de la comunitat sigui més reflexiu i aportí més dades a l'estudiant per a poder millorar la seva tasca.

Un tercer element seria estudiar les maneres de com aprofitar els retorns que produeix la comunitat, no només com una avaluació, sinó com a punt de partida per la construcció de coneixements.

Bibliografia

Alomar, E., Calabuig, F., Martí, M., Pérez, M., Simón, Q., & Simon, J. (2009). El wiki: un nou entorn afavoridor del treball en grups d'aprenentatge cooperatius. In II Congrés Internacional UNIVEST 09: Claus per a la implicació dels estudiants a la universitat. Girona: Universitat de Girona.

Elliott, B. (2008). Assessment 2.0: Modernising assessment in the age of web 2.0. *Scottish Qualifications Authority, Retrieved on, 28.*

Pastor, V. M. L. (2009). *Evaluación formativa y compartida en educación superior*. Narcea Ediciones.

Pozo, J. I., & Monereo, C. (2007). Carta abierta a quien competa. *Cuadernos de pedagogía, 370.*

Simens, G., (2009). Learning, assessment, outcomes, ecologies « Connectivism. Retrieved March 5, 2015, from <http://www.connectivism.ca/?p=57>.

Simon, J., & Alomar, E. (2013a). Aprender a la universitat sota un prisma connectivista. *Aloma: Revista de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport, 31(1).*

Simon, J., & Alomar, E. (2013b). Dels Wikis als Pearltrees. Organitzar un espai d'ensenyament/aprenentatge col·laboratiu on-line amb noves eines i nous fonaments teòrics. In UNIVEST 2013 IV Congrés Internacional: estratègies cap a l'aprenentatge col·laboratiu. Girona: Universitat de Girona.

Qüestions i/o consideracions per al debat

Val la pena seguir treballant en obert si veiem que en algunes xarxes, el retorn que ens fa la societat és més aviat escàs?

Fins a quin punt podem parlar d'avaluació en aquests entorns tant poc paütats i formals com són les xarxes socials, però que potser son activitats més autèntiques i que sense dubte s'acosten més a un model connectivista d'ensenyament i/o aprenentatge on l'alta personalització de l'aprenentatge també implica una falta de models concrets.

Treballar en situacions reals on l'estudiant és avaluat per la societat, és una bona idea de cara el futur?

Quina xarxa i quin tipus de feedback interessa més a l'estudiant?

És hora de buscar alternatives a les xarxes esmentades per altres on realment la implicació dels agents externs sigui de més qualitat?

Podem aprofitar aquest retorn en un futur com a part de l'avaluació "oficial" en els estudis universitaris?